Laura Bellini

Зареєстровані за однією адресою

Квартиру можна продати. Спільне майбутнє потрібно обрати.

Зареєстровані за однією адресою

Квартиру можна продати. Спільне майбутнє потрібно обрати.

Laura Bellini

ROMANS

ISBN: 9788384903131

ALL-IN Rafał Płonkowski

ЗМІСТ

INTRO 4
Розділ 1 - Чотири тижні 12
Розділ 2 - Межі, яких не видно 22
Розділ 3 - Тріщина під фарбою 34
Розділ 4 - Те, чого ми не сказали 44
Розділ 5 - Право відмовити 54
Розділ 6 - Світло між нами 64
Розділ 7 - По той бік поцілунку 73
Розділ 8 - Місце для двох 83
Розділ 9 - Ціна спільного ризику 93
Розділ 10 - Без безпечної відстані 104
Розділ 11 - Те, чого я насправді потребую 116
Розділ 12 - Два різні плани 127
Розділ 13 - Термін, який неможливо перенести 137
Розділ 14 - Правда має свою ціну 148
Розділ 15 - Усе, про що ти не сказав 158
Розділ 16 - Порожнє місце за столом 170
Розділ 17 - Власні двері 179
Розділ 18 - Нова адреса 189
Розділ 19 - Те, що насправді належить нам 200
Розділ 20 - Адреса, яку ми обрали 211

INTRO

Перше, що я зробила, увійшовши до квартири, — відчинила всі вікна. Друге — сховала в сумочку старий ключ, який сім років носила на брелоку, хоча він уже давно не підходив до замка.

Гданськ пахнув дощем, мокрою бруківкою та морем, якого з цієї частини Вжеща не було видно. На підвіконні осів тонкий шар пилу. Під пальцями я відчула нерівність деревини саме там, де колись розлила червоне вино. Пляму я вивела наступного ранку, але слід від надто завзятого шліфування залишився.

Того дня я не збиралася згадувати минуле.

Я приїхала продати квартиру.

Мені було тридцять шість років, я мала власне агентство нерухомості, кредит за невелике офісне приміщення й достатньо досвіду, щоб знати: сентиментальність — найдорожчий додаток до будь-якої угоди. За останні кілька місяців я розійшлася з бізнес-партнером, взяла на себе його зобов'язання й відмовилася від відпустки, на яку відкладала гроші два роки. Продаж моєї частки у квартирі мав допомогти мені впорядкувати фінанси й уперше за довгий час перестати перевіряти залишок на рахунку перед кожним великим переказом.

Тому я розклала на столі план підготовки нерухомості до показів. Чотири тижні. Саме стільки часу я відводила собі, щоб перетворити квартиру на зразковий об'єкт для продажу, зробити професійні фотографії та розпочати переговори із зацікавленими покупцями.

Усе було прораховано.

Крім однієї людини.

— Ти досі розставляєш чашки за висотою?

Голос долинув із коридору. Мені не потрібно було обертатися, щоб зрозуміти, хто стоїть за моєю спиною.

Норберт Роговський.

Три роки ми жили за цією адресою. Спочатку як двоє знайомих, яких звели випадок і надто висока орендна плата. Згодом як співвласники, коли попередня власниця вирішила продати помешкання, а ми вчинили божевілля, купивши його разом.

Ми не були парою.

Тоді я повторювала це речення частіше, ніж вимагали обставини.

— Лише тоді, коли знаю, що хтось спробує переставити їх по-своєму, — відповіла я, не підводячи очей від документів.

Я почула його сміх. Низький, короткий, позбавлений удаваної люб'язності, якої за кілька років роботи з клієнтами навчилася очікувати від людей.

— Отже, нічого не змінилося.

Я обернулася.

Норберту було сорок років. Він мав темне волосся з першими сріблястими пасмами на скронях і ту саму дратівливу здатність виглядати невимушено навіть у ситуаціях, коли інші почувалися б не у своїй тарілці. На ньому була темно-синя сорочка із закасаними рукавами. На передпліччі я помітила світлий слід від нещодавнього порізу.

В одній руці він тримав паперовий пакет із пекарні. У другій — невелику скриньку з інструментами.

— Багато що змінилося, — сказала я.

Його погляд ковзнув із мого обличчя на акуратно розкладені документи.

— Бачу.

Він не запитав, чи можна увійти. На цю квартиру він мав точно таке саме право, як і я. Попри це зупинився на порозі вітальні, ніби чекав на запрошення.

Цей незначний жест роздратував мене більше, ніж безцеремонне вторгнення.

— Ми сьогодні мали обговорити підготовку, — нагадала я.

— Знаю. Саме тому й приїхав.

Він поставив пакет на кухонну стільницю й дістав два рогалики.

— Я не снідала, — автоматично сказала я, перш ніж усвідомила, що він узагалі про це не запитував.

— Пам'ятаю.

Він поклав один рогалик на тарілочку. Другого не торкнувся.

Я якусь мить дивилася на його руки. Вони завжди були трохи пошарпані роботою, навіть коли він одягав елегантний піджак. Як реставратор меблів, Норберт міг годинами працювати над однією деталлю, якої, найімовірніше, ніхто, крім нього, навіть не помітив би. Колись я стверджувала, що він марнує час. А він відповідав, що не все цінне можна оцінити за квадратний метр.

Тепер я збиралася зробити саме це.

— Я підготувала графік, — повідомила я, показуючи на документи. — У понеділок прийде бригада малярів. У вівторок фотограф зробить попередні знімки. Потім ми замінимо освітлення, освіжимо підлогу й поставимо кілька нейтральних меблів.

Норберт підійшов до вікна.

— Нейтральних?

— Таких, які не нав'язуватимуть покупцям чужої історії.

— Тобто бежевих.

— Тобто доречних.

Він озирнувся на мене через плече.

— Пауліно, ця квартира має власний характер.

— Характер не сплачує кредитних внесків.

Я сказала це різкіше, ніж збиралася. Норберт не відповів одразу. Провів пальцями по дерев'яній віконній рамі, а потім подивився на порожнє місце біля стіни, де колись стояв довгий комод.

— Ти його забрала? — запитав він.

— Продала після переїзду.

— Шкода.

— Мені потрібне було місце.

Він кивнув. Не намагався переконати мене, що я ухвалила неправильне рішення. Норберт мав свої недоліки, але вмів поважати те, про що я не хотіла говорити.

Він дістав із кишені складений аркуш паперу.

— Я теж підготував план.

Ну звісно.

Я взяла документ і розгорнула його на столі. Переді мною був намальований від руки ескіз вітальні з розмірами стін і розташуванням меблів. Біля вікна він зобразив крісло з високою спинкою, поруч — лампу й невеличкий столик. На протилежній стіні позначив стелаж. Усе виглядало напрочуд добре.

— Де ти візьмеш ці речі? — запитала я.

— Більшість у мене вже є.

— У майстерні?

— Частина.

Я помітила коротке вагання.

— Норберте?

— Я привіз деякі речі раніше. Вони в дальній кімнаті.

Я подивилася в бік зачинених дверей.

Тієї миті я згадала повідомлення, яке отримала від нього три тижні тому. Він просив мене не замовляти повного звільнення квартири від речей, бо спочатку мусив владнати кілька питань, пов'язаних із меблями. Я вирішила, що йдеться про вивезення того, що залишилося після нашого переїзду.

— Скільки саме речей?

— Ходімо, покажу.

Він відчинив двері.

Кімната, яку я планувала перетворити на світлу спальню для показів, нагадувала невелику майстерню. Попід стінами стояли дерев'яні стільці, частково відреставрована шафа-вітрина й два столики. На козлах

лежала стільниця, поруч стояли банки з олією для деревини. Усе було впорядковано, але зовсім не придатне ні для фотографування, ні для демонстрації покупцям.

Біля дверей я побачила стару табличку з назвою його майстерні.

РОГОВСЬКИЙ. РЕСТАВРАЦІЯ МЕБЛІВ.

— Це приміщення мало бути порожнім, — тихо сказала я.

— Знаю.

— Коли ти збирався мені сказати?

— Сьогодні. Перш ніж ми почнемо щось переставляти.

Я зупинилася біля шафи-вітрини. На її скляній полиці лежав невеликий конверт із документами, а з-під одного зі стільців визирала згорнута вимірювальна стрічка. Було очевидно, що Норберт користувався цією кімнатою вже досить давно.

— Ти мав вивезти обладнання до початку підготовки.

— Я не казав, що заберу все до нашої сьогоднішньої зустрічі.

— Але ти знав, що я планую продаж.

— Так.

Ця спокійна відповідь позбавила мене можливості висунути наступне звинувачення.

Я якусь мить придивлялася до нього. Зблизька помітила втому, приховану за його звичною незворушністю. Пригадала часи, коли він міг повернутися з роботи після опівночі й потім ще цілу годину

розповідати про знайдений на ринку стілець, наче відкрив безцінний скарб.

Колись мені подобалося його слухати.

Можливо, навіть занадто.

— Мені потрібна чітка відповідь, — сказала я. — Ти погоджуєшся підготувати всю квартиру до продажу?

Норберт подивився на ескіз, який я досі тримала в руці.

— Я погоджуюся протягом чотирьох тижнів готувати її до показів. Лише хочу, щоб ми використали мої меблі, а не орендували випадкове облаштування. І перш ніж щось звідси вивезуть, нам потрібно узгодити терміни.

— Терміни чого?

— Усього, що належить мені.

Між нами запала тиша.

Мені не подобалося, що я раптом почала бачити сенс у його пропозиції. Меблі були прекрасні. Реставровані зі смаком, неповторні, ідеальні для квартири з високими стелями та старим паркетом. Вони могли допомогти мені отримати кращу ціну.

Але Норберт приїхав не лише для того, щоб допомогти з оформленням інтер'єру.

— Ми можемо обговорити терміни, — відповіла я. — Але я не погоджуся ставити продаж у залежність від твоєї майстерні.

Якусь мить він мовчки дивився на мене.

— Розумію.

Це не прозвучало як згода. Радше як визнання межі, яку він поки що не збирався порушувати.

Я поклала ескіз на підвіконня. Коли потягнулася по телефон, Норберт посунув скриньку з інструментами, звільняючи мені місце. Ми опинилися близько одне до одного, уперше від початку нашої зустрічі без зручної відстані, яку забезпечував стіл.

Від нього пахло свіжовипраною сорочкою, деревиною і чимось знайомим, чому я не могла дібрати назви.

— Пауліно, — тихіше промовив він. — Я справді радий, що ти повернулася.

Я підвела очі.

На його обличчі не було й натяку на провокацію. Жодної усмішки, якою він міг би перетворити ці слова на жарт.

Відповідь миттєво спала мені на думку. Я могла сказати, що повернулася виключно через квартиру. Що попереду на мене чекають чотири тижні роботи, а потім ми підпишемо документи й кожен піде своїм шляхом.

Натомість я запитала:

— А якщо цього разу я не захочу залишитися?

Норберт не відступив і не спробував мене втримати.

— Тоді мені доведеться навчитися поважати твій вибір, — відповів він.

Я дивилася на нього, нерухомо тримаючи телефон у руці.

І вперше того дня подумала не про те, скільки зможу заробити на продажу квартири, а про те, чому саме цієї відповіді боялася найбільше.

Розділ 1 - Чотири тижні

Наступного дня я приїхала до квартири о восьмій п'ятнадцять, озброєна ноутбуком, палітрою зразків кольорів і твердим рішенням не дозволити Норберту Роговському перебрати контроль над продажем нерухомості. Це рішення здавалося цілком розумним аж до тієї миті, коли крізь прочинені двері я побачила, що він уже встиг пересунути всі меблі у вітальні до однієї стіни.

Він стояв посеред кімнати в сірій футболці й темних робочих штанах. У руці тримав будівельний рівень. На підлозі розстелив аркуші паперу, якими раніше був захищений відреставрований столик.

— Ми домовлялися на дев'яту, — сказала я.

— Зараз восьма п'ятнадцять.

— Саме тому я й звертаю на це увагу.

Норберт поглянув на годинник.

— Я приїхав раніше, щоб тобі не довелося бачити найгіршого безладу.

— Ціную твій намір. Але наступного разу хотіла б знати, що саме ти збираєшся пересувати.

Він відклав рівень. Не виглядав ображеним, чим позбавив мене задоволення від маленької перемоги.

— Ти маєш рацію. Треба було написати.

Такого я не передбачила.

Я дістала ноутбук і сіла за кухонний стіл. За сім років нашої розлуки встигла забути, як важко було сперечатися з ним, коли він раптом переставав сперечатися. Норберту не потрібно було залишати за собою останнє

слово. Йому було достатньо переконатися, що його позицію правильно зрозуміли.

— Я хотіла б сьогодні встановити правила, — оголосила я. — Чотири тижні підготовки й показів. Жодних самовільних змін, жодних несподіваних витрат і жодного використання квартири як складу.

— А я хотів би, щоб ти не ставилася до неї як до порожньої коробки, яку потрібно якнайшвидше передати наступному власникові.

Я подивилася на нього поверх екрана.

— Саме в цьому й полягає продаж квартири.

— У продажу. А не у вдаванні, ніби до цього тут ніхто не жив.

— Покупці не платять за наші спогади.

— Я й не стверджую, що повинні.

Він підійшов до вікна й показав на частину стіни, де післяобіднє сонце зазвичай залишало широку золоту смугу.

— Пам'ятаєш, чому ми вибрали саме цю квартиру?

Я чудово пам'ятала. Ми оглядали її листопадового пополудня, коли за вікном падав мокрий сніг. Посередник вихваляв транспортне сполучення й висоту стель. Норберт став біля вікна, простягнув руку назустріч світлу й сказав, що це місце стане прекрасним, коли хтось дозволить йому дихати.

А я тоді перевіряла стан електропроводки.

— Бо вона була дешевша за подібні квартири в цьому районі, — відповіла я.

Він усміхнувся.

— Звісно.

— І мала інвестиційний потенціал.

— Безперечно.

— Припини.

— Я ж навіть не починав.

Попри власне бажання я відчула, що мене це розвеселило. Швидко сховала усмішку за екраном ноутбука.

Норберт розгорнув на столі підготовлений раніше кресленик. Використання його меблів справді могло допомогти під час показів квартири. Відреставроване крісло, шафа-вітрина й невеличкий столик утворювали гармонійну композицію. Вони зовсім не нагадували стандартне меблювання з каталогів, яке можна було побачити в сотнях подібних оголошень.

Проте мене непокоїло дещо інше.

— Скільки часу тобі потрібно, щоб забрати речі з дальньої кімнати?

Якусь мить він розгладжував край паперу.

— Я хотів би залишити там частину меблів до завершення чотиритижневого періоду.

— Чому?

— Зараз у мене недостатньо місця в майстерні.

— Можеш орендувати склад.

— Можу. Але це коштує грошей, а ці меблі однаково можуть нам тут знадобитися.

— Усі?

— Не всі.

Я відсунула ноутбук.

— Норберте, я не збираюся проводити покази квартири, у якій одна кімната виглядає як столярна майстерня.

— Я теж.

— Тоді що ти пропонуєш?

— Дай мені три дні. Я впорядкую приміщення, виберу речі для експозиції й приберу решту інструментів. Лише хочу сам вирішити, що потрібно захистити перед перевезенням.

Це була розумна пропозиція. Проблема полягала в тому, що три дні означали перенесення частини мого графіка.

— Малярі приходять у понеділок.

— Сьогодні четвер. Я встигну до їхнього приходу.

— А якщо ні?

— Тоді я покрию витрати на додаткове перевезення й оренду складу.

Я уважніше придивилася до нього.

— Ми це запишемо.

— Я й очікував, що ти так скажеш.

Я відкрила документ і почала формулювати умови. Річ була не в тому, що я не довіряла Норберту як людині. Я знала, що він дотримується обіцянок, коли йдеться про роботу. Натомість мала серйозні сумніви, чи здатен він зберігати об'єктивність стосовно речей, до яких прив'язався.

Подібні сумніви я мала й щодо себе, хоча не збиралася в цьому зізнаватися.

За годину ми стояли у вітальні й пересували картонні прямокутники, що позначали розташування меблів. Норберт запропонував поставити крісло біля вікна, трохи повернувши його в бік книжкової шафи. Я воліла розмістити його ближче до дверей, оскільки так на фотографіях приміщення здавалося просторішим.

— З цього місця воно перекриває прохід, — пояснила я.

— На двадцять сантиметрів.

— В інтер'єрній фотографії двадцять сантиметрів можуть визначити сприйняття всієї кімнати.

— А в звичайному житті людина сідає в крісло не для того, щоб візуально збільшувати кімнату.

— Ми продаємо квартиру, а не крісло.

— Але показуємо, як у ній можна жити.

Якусь мить ми мірялися поглядами.

Зрештою я дістала телефон і зробила дві пробні фотографії. На першій крісло стояло відповідно до моєї пропозиції. На другій — за задумом Норберта.

Ми переглянули знімки.

Його варіант виглядав краще.

— Навіть слова не кажи, — попередила я.

— І не збирався.

— У тебе такий вигляд, наче ти щойно виграв багаторічний судовий процес.

— Просто люблю, коли меблі стоять там, де їм належить.

Він пересунув крісло на позначене місце, а я ширше відчинила вікно. Усередину увірвався прохолодний вітер,

ворухнувши папери на столі. Один аркуш упав на підлогу. Ми нахилилися по нього одночасно, і наші руки опинилися зовсім поруч.

Норберт першим відвів руку.

— Прошу, — сказав він.

Я підняла аркуш, усвідомлюючи його присутність гостріше, ніж того вимагала ситуація. Колись ми могли проводити цілі вечори в одному приміщенні, не звертаючи уваги на відстань між нами. Тепер кожне випадкове зближення нагадувало мені, що ми вже не ті люди, якими були раніше.

Перед полуднем прийшла моя знайома фотографка Марта, щоб оцінити освітлення й спланувати фотосесію. Їй було сорок два роки, говорила вона швидко й ніколи не загортала своїх суджень у ввічливі формулювання.

Вона обійшла вітальню, зазирнула на кухню, а потім зупинилася перед кріслом.

— Оце не чіпайте, — заявила вона.

Норберт підняв брови.

— Чуєш? — прошепотів він.

— Чую, що в нас хороший фотограф, — відповіла я.

Марта весело глянула на нас.

— Ви завжди так між собою розмовляєте?

— Лише коли поводимося ввічливо, — сказав Норберт.

— Тоді співчуваю вам в інші дні.

Наступні пів години ми обговорювали кольори стін і ракурси зйомки. Марта запропонувала теплий білий замість холодного відтінку, який я обрала. Норберт

підтримав її думку, але лише після того, як вона пояснила вплив освітлення на фотографії.

Коли вона пішла, я залишилася з двома рішеннями, яких не планувала ухвалювати, і дедалі сильнішим переконанням, що мій графік починає жити власним життям.

Телефон задзвонив, коли я перевіряла зразки фарб.

Телефонувала Беата, моя бухгалтерка.

Я відійшла на кухню. Розмова тривала кілька хвилин і стосувалася простроченого платежу від одного з клієнтів. Гроші мали надійти два тижні тому. Тепер з'ясувалося, що переказ відкладуть ще на місяць.

— Я впораюся, — запевнила я.

Завершивши розмову, я сперлася долонями на стільницю.

Я не любила фінансової невизначеності. Відколи залишилася сама керувати агентством, кожен затриманий платіж означав необхідність переносити інші зобов'язання. Я могла скористатися резервом, але він танув швидше, ніж мені хотілося визнавати.

— Усе гаразд?

Норберт стояв у дверях кухні.

— Робочі справи.

— Я не питав про подробиці.

— І добре.

Він кивнув, ніби моєї відповіді було достатньо. Не намагався мене втішати. Не запропонував грошей чи розв'язання проблеми, про яку нічого не знав.

Натомість показав на рогалик, який уранці приніс із сусідньої пекарні.

— З'їж щось, перш ніж почнеш ухвалювати чергові рішення щодо моїх меблів.

— Це харчовий шантаж?

— Радше спроба уникнути стратегічних помилок.

Я взяла тарілочку й сіла за стіл. Норберт повернувся до вітальні, залишивши мене саму.

Ця дрібниця несподівано зворушила мене. Останніми місяцями я звикла, що люди цікавилися моїм самопочуттям лише тоді, коли воно впливало на їхні справи. А він помітив, що я не їла, і не очікував за це вдячності.

Після обіду ми повернулися до узгодження деталей. Я погодилася використати його меблі, але за умови, що всі предмети залишатимуться його власністю й зможуть бути вивезені до передачі квартири покупцеві. Норберт прийняв це без жодних заперечень.

Потім висунув власну умову.

— Я хочу брати участь у рішеннях щодо презентації квартири. Не лише як людина, відповідальна за меблі.

— Ти співвласник. Звісно, маєш на це право.

— Я говорю про справжню участь, Пауліно. А не про підписування вже готових рішень.

Я закрила ноутбук.

— Продажем нерухомості я займаюся професійно.

— Знаю. І саме тому хочу, щоб ти керувала всім процесом. Але це також моє майно.

Я не могла заперечити його правоти.

— Гаразд. Рішення щодо ціни, оголошення та умов продажу ухвалюватимемо разом. За маркетингову підготовку відповідаю я. Ти займаєшся меблями й консультуєш щодо змін у квартирі.

— А якщо ми не погоджуватимемося?

— Будемо розмовляти.

Він ледь усміхнувся.

— Сміліва заява.

— Не використовуй її проти мене.

Я роздрукувала домовленості на невеликому принтері, який привезла з офісу. Норберт уважно прочитав документ, дописав зауваження щодо відповідальності за пошкодження його меблів і поставив підпис під останнім пунктом.

Його прізвище опинилося просто під моїм.

Якусь мить я дивилася на два підписи. Колись вони стояли поруч у кредитному договорі й нотаріальному акті. Тоді мені здавалося, що це лише практичне рішення.

Тепер я вже не була такою впевненою, що наші спільні рішення колись узагалі були повністю позбавлені емоцій.

— Чотири тижні, — сказав Норберт, відкладаючи ручку.

— Чотири тижні.

— Потім кожен із нас зробить те, що вважатиме правильним.

— Такий план.

Він підвівся й почав збирати інструменти. Але біля дверей зупинився.

— Пауліно?

— Так?

— Я не збираюся ускладнювати тобі життя.

Я поглянула на нього.

— Сподіваюся.

— Але не обіцяю, що погоджуватимуся з тобою в усьому.

Я підійшла ближче.

— Я ніколи цього від тебе не очікувала.

Якусь мить ми стояли одне навпроти одного. У його погляді було щось водночас знайоме й нове. Ніби він намагався зрозуміти, чи жінка, яку знав багато років тому, досі ховається під ретельно укладеною зачіскою, елегантним жакетом і професійним спокоєм.

— Радий тебе бачити, — сказав він.

Цього разу я не сховалася за жартом.

— Я теж рада тебе бачити.

Він усміхнувся у відповідь, а тоді пішов до дальньої кімнати.

Я залишилася сама за столом, із документом, підписаним нами обома, й усвідомленням, що щойно погодилася на чотири тижні, які будуть значно складнішими, ніж я спочатку припускала.

Адже Норберт уже не був лише спогадом.

Він знову займав місце в моєму повсякденному житті.

І я починала підозрювати, що справа не тільки у квартирі.

Розділ 2 - Межі, яких не видно

У п'ятницю вранці я отримала від Норберта повідомлення з фотографією звільненої частини дальньої кімнати. Під знімком він написав: «Перший метр відвойовано. Прошу внести до графіка».

Я відповіла лише після завершення зустрічі з клієнткою.

«Залишилося приблизно одинадцять».

Телефон задзвонив майже миттєво.

— Ти справді порахувала? — запитав він.

— Я агентка нерухомості. Квадратні метри — моя спеціальність.

— А я думав, що твоя спеціальність — роздавати накази.

— Це додаткова послуга.

Він засміявся, а потім перейшов до конкретики. Хотів знати, чи може привезти до квартири відреставровану лампу й невеличкий столик. Я погодилася після перегляду фотографій, але нагадала, що всі речі мають бути вивезені до можливої передачі помешкання покупцеві.

— Я пам'ятаю наші домовленості, — сказав він.

— Волію переконатися.

— Знаю.

Після завершення розмови я ще довго дивилася на екран телефону. Мене дивувало, чому звичайний обмін репліками здатен поліпшити мій настрій більше, ніж повідомлення про підписання чергового договору.

В офісі на мене вже чекала Марта, цього разу не як фотографка, а як подруга, яка багато років вважала, що моє особисте життя нагадує погано спроєктований план евакуації.

— Скажи, що ти знову нічого не починаєш із Норбертом, — заявила вона замість привітання.

Я підвела очі від документів.

— Я нічого не починаю.

— Звісно. Просто разом із ним облаштовуєш спільну квартиру.

— Квартиру для продажу.

— У якій ви колись жили разом.

— Це не аргумент.

Марта сіла навпроти мене.

— Пауліно, я пам'ятаю, який ти мала вигляд, коли виїжджала звідти.

Я не відповіла одразу.

Той період був одним із небагатьох відрізків мого життя, про які я не могла говорити без сорому. Не тому, що сталося щось драматичне. Навпаки. Нічого не сталося.

Три роки ми жили разом, готували їжу, сварилися через рахунки й вивчали звички одне одного. Я могла впізнати його кроки на сходовій клітці. Знала, коли йому потрібна тиша, а коли — розмова. Іноді ми засинали на дивані під час перегляду фільмів.

І жодного разу не запитали, чи є між нами щось більше.